

FOGARAS ÉS VIDÉKE

Társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági hetilap.

Előfizetési ár:
Helyben házhoz hordva, vidékre postán küldve:
Egész évre 8 Kor., félévre 4 K., 1/4 évre 2 K
Egyes szám ára 16 fillér.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Thierfeld D. könyvkereskedés.

A hirdetések díját jutányosan számítjuk.
Hirdetések és Nyílt tér díja előre fizetendő.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Fogaras a fagyponton.

Lassan-lassan a kalászerlelő, nap-sugaras nyárta lépünk. Az aranykalászos, délibábos alföldi rónán e hó 29-én megpendülnek az élesre fent kaszák, gyilkos suhanással döntve le a kenyerefontó életet. És mi most, a mind jobban-jobban közeledő kánikula idején, azt állítjuk, hogy Fogaras a fagyponton áll? Hogyan lehetséges ez?!

Egy érdekes, amerikai humorista, a híres *Mark Twain* nagyon mulatságosan és ötletesen állít be egyik kitűnő munkájába egy öntelt alakot, aki — ha nincs inyére valami — hát nem veszi észre, hanem úgy tesz mintha minden úgy menne, amint ő akarja. Hagymát vacsorázik, de úgy tesz, mintha fácánpecsenyét ennék, fát fürészsel, de úgy tesz, mintha zongoráznék és így tovább.

Nos, Fogaras rendkívül hasonlatos ehhez a nagy fantáziával bíró Tomhoz. Anyagiakban is, szellemiekben is a hagyományon áll, de úgy tesz, mintha a fácánhoz lenne szokva. A fagyponton vegetál sok tekintetben, de úgy viselkedik, mintha a bőség miatt lenne melege. Az életmód rohamos drágulása mellett az ember arra gondol, hogy természetesen az igényeket redukálja mindenki és az emelkedő drágaságot a szerény életmóddal ellensúlyozza. De a valóság épen az ellenkezőt bizonyítja. Tulzott a luxus öltözékben és élvezetekben egyaránt, általános a panasz, hogy nincs pénz, de minden olyan alkalommal, ahol mulatásról és pénzköltésről van szó, zsufova tolong a közönség. Amíg tehát a társadalmi élet egyre fényűzőbb, zajosabb, vidámabb lesz, addig a közéletben elérkezünk ugyyszólván a fagypontra, amelyben teljes tétlenség, sztagnálás uralkodik nálunk az egész vonalon.

Pedig azt csak nem mondhatja senki, hogy Fogaras most már elérte a tökéletességnek azt a fokát amelynél magasabbra már nem is kívánkozhat. Azt sem állíthatjuk, hogy itt már nincs teendő; megalkotott Fogaras mindent, amire csak erkölcsi, vagy anyagi téren szüksége volt sőt épen ellenkezőleg áll a dolog. Eddig csak az apró-cseprő dolgokat hajtotta végre, a nagyobb dolgok csak ezután következnek, amelyek anyi-

val könyebben véghezvihetők most, mert hiszen most már anyagilag is segítve van a város, az állam évi segélyével.

Fogaras, rövid pár év alatt a megújulás korszakát élte. A várvavárt, modern, munkás és tetterős kormányzó kéz megérkezéssel örvendező ujjongással bontogatta szárnyait a renezánsz turulmadara. *Szell József* főispánúsága korszakot alkotó időszak Fogaras történetében és e rövid néhány év alatt csendben, finom érzékkel és magas politikai tudással oly üdvös eredménnyel dolgozó, kormányzó kéz áldásait, háladatos örömmel és a tisztelő szeretet minden jelével konstatálja egész Fogaras vármegye.

De ez a jóleső érzés ne tegyen hanyaggá bennünket. Nem szabad most már dologtalanná válnia Fogarasnak, bizva főispánja szorgalmába. Mert minden munkát és cselekvést egy ember vállaira rakni igen sok. Épen ilyen alkotó szellemmel bíró kormányzat mellett kell az igyekvés lézába égve előre törni és Fogarasmegye minden, számottevő közéleti tényezőjének munkára készen sorakoznia a vezér mögött. Mert ha nem, úgy hamar eljuthatunk a tétlenség okozta fagypontra.

Annyi sok szép, nagy terv vár kivitelre. A törvényszék, a pénzügyigazgatóság, a központi városháza, a katonaság, stb. stb. Nem szabad tehát a legnagyobb munkaidőben a fagypontra sülyednünk, hanem erőt merítve a föld népének példájából, a kedvező időben megfeszített erővel dolgozzunk, hogy eredményt mutathassunk fel.

Halmi Gyula.

A brassói kereskedelmi és iparkamara közgyűlése.

A brassói kereskedelmi és iparkamara május hó 29-én rendes teljes ülést tartott. Paul Vilmos kir. tanácsos elnök az ülést megnyitván, mindenekelőtt meleg szavakban emlékezett meg Hieronymi Károly kereskedelmiügyi miniszter elhunytáról. A teljes ülés mély gyászának jegyzőkönyvben is kifejezést adott.

Thomas Mór titkár jelentést tett a május hó 23-án a kisipar állami támogatása kérdésében Budapesten tartott országos kamarai értekezletről, melyen a kamarát képviselte. Az értekezlet kimondta, hogy a hazai kis- és kézművesiparnak gépekkel és pénzvel

való segélyezését a jövőben is szükségesnek tartja és az eddigi ingyenes gépadományozási rendszerrel szemben a mérsékelt részletfizetés melletti gépadományozást javasolta. Az országos kamaragyűlés továbbá elfogadta a pozsonyi kamarának az értékpapírok megsemmisítési eljárásának rövidítése érdekében a kormányhoz felterjesztendő azon javaslatát, mely szerint az eddigi 3 évi határidő helyett az 1 évi megsemmisítési határidő állapítassék meg. A jelentést tudomásul vették.

A napirend tárgyalására áttérve, tudomásul vette a közgyűlés Lukács László pénzügyminiszter ur azon leiratát, mellyel a kereskedelemügyi ministerium ügyeinek ideiglenes vezetésével való megbízatását közli a kamarával. A gyűlés táviratilag üdvözölte a ministert. A kereskedelemügyi ministerium azon felhívásának, hogy a kamarák a törvényhatóságokat az iparos inasotthonok alapítására irányuló munkálatokban támogassa, a kamara készséggel fog eleget tenni, szintugy készséggel fog megfelelni a kereskedelemügyi ministerium felszólításának a „Közgazdasági Értesítő“ szerkesztőségének a „Volkswirtschaftliche Mitteilungen aus Ungarn“ című folyóirat számára communiques megküldése iránt.

Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés által megküldött a csődönkívüli kényszerregezésről szóló törvénytervezetre vonatkozó elaborátumához a kamara elvben hozzájárul, a részletes javaslatok felülvizsgálását a kereskedelmi osztályra bizza. Az iparosok számára kiirt 600 koronás miniszteri ösztöndíj adományozására a közgyűlés Árkosi Mihály Gyula medgyesi géplakatossegédet hozza javaslatba. A földgázak értékesítése ügyében megindítandó akcióra vonatkozólag elfogadta a közgyűlés az állandó választmány indítványát, mely szerint a kamara újból kéri a kormányt, hogy a geológiai kutatásokat a kamara kerületében is minél előbb indítsa meg és a földgázfurásokat sürgősen eszközöltesse.

Brassó város vásári rendtartás szabályrendeletéről a vármegyei alispánnal közlendő véleményben többek közt ez alkalommal is hangsúlyozandó, hogy a heti és országos vásárokon az árusító helyeknek szekérrel való elfoglalása tekintetében a szabályrendeletben előrelátott időkorlátozás elejtendő, miután e korlátozás a vásárlátogató közönség érdekei ellen van. Különben a kamarának ezen szabályrendeletre vonatkozólag már a múlt évben közölt véleményére is utaltatik.

Fogaras város közbiztonsági szabályrendelete ellen nincs észrevétele a közgyűlésnek.

Péterfalva községnek (Szászsebes mellett) hetivásár engedélyezése iránti kérvényét a kamara is támogatja, miután ebben az esetben ilyen vásár iránti szükség tényleg fennforog.

Halmagy község piaci helypénzdíjsza-

bályzata felsőbb jóváhagyásra ajánlandó, míg Alsóárpás község vásári helypénzdijszabályzatánál egyes magas díjtételek leszállítása javasoltatik.

Véleményt adott továbbá a közgyűlés több állami segély engedélyezése iránti kérényre vonatkozólag.

Végül több kamarai tisztviselőnek a kért szabadságidő engedélyeztetett.

Árucarnokot Fogarasnak.

Mikor minden virul, a szabad természet ölen, virágos dalos réten, fönt a hegy tetején, istenhez közel, önkénytelenül is a teremtés remekei a szép női nem jut eszünkbe s ez a vezetőgondolat diktálja a pennánk hegyére az alábbi életrevaló tervet, melyet minden jó férj helyeselni fog s egyesült erővel azon fognak munkálkodni, hogy feleségeiket megkímélik egyrészt a piszkos, mozdatlan száju kofáktól, másrészt pedig erszényeiket — ami fő dolog — az ugynevezett hektikától.

Tudtunkkal, régebben már tervben volt Fogarason az árucarnok felállítása, de sajnos — mint minden annyi sok más — csak terv marad, szunnyadó gondolat, a halandó emberek lelki világában.

Most azonban aktuális ez az eszme, mivel a helyi piac hiányos árucikkek nem elégíthetik ki a város folytonosan növekvő lakosságának az igényeit, sem minőségben, se mennyiségben.

Ezer a panasz hölgyeink ajakán, hogy silány élelmiszereket olyan árban kell megfizetniük mint a nagyvárosok elsőrendű áruit. Nem egy idegen hölgyvendégtől hallottam, hogy nagy városokban sem kerül többbe a mindennapi élelmük, mint itt Fogarason — ami kissé furcsa állapot — mivel ilyen

kis helyen természetesen kisebb árakat is kellene fizetniük az élelmi cikkekért.

Az új eszme, egy árucarnok felállítása, amelyben élelmiszereket vásárolna: „megszabott árak mellett“ — a közönség. Ilyen árucarnok már sok helyen van és természetesen nem kellene annak a budapestihez hasonlítani semmiben sem. Legyen az minden ízében Fogarashoz illő, fogarasi gyártmány. Egészen a mi viszonyainkhoz mért, olcsó, de célszerű, nem is tulságos nagy épület, amely maga kikeresné a beléje fektetett tőkét rövid idő alatt.

A szárnyas, a gyümölcs, a tejfélék, a tojás és zöldségemű nem a földön hevernek a porban, piszkos rongyokon, hanem külön-külön osztályozva tisztán és csak is jó minőségben kerülhetnének itt eladásra és akkor nem történhetnének olyan dolgok, hogy mire a gazdaasszony haza megy a vásárolt csirkével, hát megdöglök az egészen egészségesnek látszott szárnyas s az egymásután feltört tojások mind rosszak s az almát, körte stb. a földön nem lepné be a por, vagy a tejfelt mint most.

Hát a hal elárúsítása körül mik fordulnak elő?!

Szép, élő halat méreg drágán lehet kapni és ha felbontják, belől csupa fekete hártával van bevonva. Az ilyenhez nem igen értő vásárló elkészíti ugyan a halat rántva, sok zsirral, de meg nem eheti jóízűen, mert mocsár ízű a hús, az ugynevezett: „holttóból“ való.

Ilyen és ehhez hasonló visszaélések napirenden vannak piacunkon, nemis említve a lisztet tömött, a savós aludtejet, tejfelt, a vizes tejet, a rossz vaját, amelyek egyenesen károsak az egészségre, nem hogy használnának. Azonban nemcsak a köztisztaság és ebből kifolyólag a közegészség, hanem a

drágaság lefokozásáért is üdvös ujtás lenne egy ilyen középponti árucarnok, amelyet különösen a tulságosan kizsartolt hivatalnok osztály köszönné meg leginkább.

A falusi elárúsítóknak fogalmuk sincsen csirkéjük, élelmiszereik tulajdonképeni értékéről, hanem nagyobb városokba járva, az ottani árak szerint kér itt is, nem gondolja meg, hogy azt a megélhetés mindenfajta drágasága involálja, hogy az elsőrendűen előkészített, kitűnő áruért nagyobb árt kérjenek, de az is előfordul ami falusi népünknel, hogy mig nélkülözés között, soványan él, magában isten tudja milyen nagy értéket képzel árujának. Vagy ha vásárolni akar valamit, behozza áruját és annyit kér érte mint amennyit tőle kérnek a kereskedésben. Így történik meg azután, hogy mig az egyik vásárló drágán, addig a másik csaknem fele áron veszi meg ugyanazt.

Ez a visszás állapot is megszűnőnk, ha árucarnokunk lenne, amelynek természetesen csak szokásból adtuk a nagyhangzású árucarnok nevet; nem kell azon faragott oszlopos, fényes berendezésű, vagy vasból készült nagyvárosi csarnokot képzelni vagy gondolni. A lehető legegyszerűbb berendezésű, deszka épületet értünk az árucarnok név alatt, ahol lehetne kapni mindig olyan élelmiszereket, tejtermékeket, tojást, szárnyast, zöldséget, buzát, burgonyát stb. egyszerűen olyanokat amilyeneket most csak hetenkint egyszer -- pénteken lehet kapni Fogarason.

Hölgyeinknek jogos panaszuk az az anomália, hogy mig egyrésztől nem szerezhetnek be felesleges élelmiszereket az esetleges szükségletre való tekintettel, mert ez nagyon sokba kerül és így akárhányszor ki vannak téve a zavarnak, ha váratlanul egykét vendég meglepi őket, mert tejet, vaját,

T Á R C A

Nászutazás.

Irta: Werner Gyula dr.

Elnéztem egész jól táplált alakját. Kifogástalan fehérneműjét és gyémántos mell-tűjét. Minden oly nyugalmas volt rajta: szemjárása, beszéde, mozdulatai, kövér nyaka s kopaszodó feje.

Már évek óta óhajt feleségének s ezen hosszú idő alatt el nem sietett semmit. Egy vigyázatlan szóval, egy felhevült tekintettel sem árulta el soha céljait. Ha valaki udvarolt nekem, visszavonult. Nem bosszankodott érte s nem érzett féltékenységet, de amint valaki kosarat kapott tőlem, újra köröttem settenkedett. A szó szoros értelmében elárasztott ajándékaival. S mindig eltudta találni, mily meglepetés volt nekem a legkedvesebb.

Beszédmódja sohasem volt választékos és a hasonlatoknak határozott ellensége volt, de mindig értelmesen szólott. Szerelmeiről soha sem beszélt velem, de annál jobban a családi élet nyugalmas örömeiről. Most is ott ült előttem, hüvelykuját fehér mellényének gomblikába akasztva. Várt

Vállára tettem kezemet s arcába néztem.

— Édes, édes Kertész, lássa én szerettem valakit, s az drágább volt előttem az egész világnál.

Még a szempilláját sem mozdította meg.

— No, de már nem szereti?

— Nem tudom. Lehet...

Kissé összerement.

— Azok közül való, a kiket naponként látok ön körül?

Gunyosan mosolyogtam s kezemmel elutasító mozdulatot tettem.

— Nem. Messze, igen messze lakik.

Gömbölyű arca felderült.

— Oh, így már nem baj. A kit az ember nem lát maga körül, azt könnyen elfelejti. Távol lenni annyi, mint nem lenni; annyi mintha megvolnánk halva.

Semmi ellenvetéssel nem lehetett kifogni áldott türelmén s nagyszerű kintartásán.

S most neje vagyok. Nászutra visz. Mindazokon a helyeken fog meghurcolni, ahol egykor olyan boldog voltam.

Lenke néhány hó múlva befejezi tanulmányait s végleg hazajő.

Most már igazán: az én édes kis leányom.

III.

Karlsruhe! Itt találkoztam vele először. Fáni néni volt az utitársnőm, a ki e találkozásról szójátékot csinált.

A városka nevezetességeit hamar megnéztük s már a postakocsin ültünk, hogy indulunk tovább. A kocsiban egy csinos utazótáska költötte fel érdeklődésünket. Minden oly kellemes volt rajta. Szijak, csatok, plaid és az elmaradhatatlan selyem esernyő.

— Tudod Andorin, mondá a néni, ennek a szép jószágnak a gazdáját is jól megnézzük. Mert szép férfé, az bizonyos.

— Megjárnuk, ha valami vén tubákos német tanáré lesz, feleltem tréfásan.

A néni fejét rázta.

— Ez nem valószínű. Én azt gondolom, hogy valami közönyös angol lesz a tulajdonosa, a ki majd az ülésekre rakja fel hosszú lábait. Mert hiába, az angol nemzetnek vérében van a terjeszkedés.

Tartózkodás nélkül nevettem a néni ötletének, mikor magas, olajbarna arcú, villogó szemű szép férfi jött ki a fogabóól. Egyenesen kocsink felé tartott. Udvariasan emelte meg a kalapját s beült. Időnként ránk nézett nagy, komoly szemével. A néni beszélgetést kezdett vele, én pedig jól behuzódtam porköpenyem redőibe.

— Tudja uram, hogy e szép holmi felkeltette érdeklődésünket a gazda iránt?

A megszólítás francziául történt s ugyanolyan tiszta francziassággal történt a felelet.

— Nagy köszönettel tartozom utazótáskámnak e kedves alkalomért.

— Andorin, — rám mutatott fejével — tubákoló német professort várt, én pedig türelmetlen angolt. S ugy-e ön olasz uram?

— Ha nincs ellenükre, olasz vagyok, nápolyi.

Bemutatta magát.

— Oh, a kedves Nápoly! Bár én, megvallom, csak utleírásokból olvastam róla, mondám zavartan.

— Önök még nem látták Nápolyt?

S felcsillant tekintetében a nápolyi minden büszkesége.

Fáni néni közbevágott.

— Tudom, tudom. A közmondást akarja idézni: vedi Napoli e poi mori?

vagy marhahuson kívül — egyéb pecsenyét Fogarason nem igen kap, csak pénteken, vagy azok kapnak akik állami tejet hordatnak, — ha jó előre feliratják magukat — akkor jó előre vehetnek, de mondjuk, ez sem a váratlan gyors szükséglet esetére van, mert annyi a kereslet, hogy csakis előzetes, hosszas jelentkezés után kaphat ott mindent és csakis az, aki onnét veszi a tejet rendszeresen. Már most honnan tudja az a háziasszony, hogy neki kedden délután váratlanul vendége fog érkezni?

Egyszóval ezen az anomálián segíteni kellene, még pedig úgy, hogy részvényekre fektetett alapú árucarnokot kellene létesíteni, ahol állandóan és hatóságilag ellenőrzött, tisztán tartott élelmiszereket szerezne be a Fogarasiak.

Sok, nagyon sok uri nő panasztát hallottuk a piacon uralkodó türhetetlen állapotok miatt, amit nagyban elősegít a kofák kapzsisága és udvariatsága is, hogy így finoman fejezzük ki magunkat.

Kötelességünk tehát minden utat kijelölni, amely a segítség felé vezetne, hogy közönségünk érdekét a lehetőség határain belül védve, felbuzdítjuk a megye és a város ütőerében lassan, lassan cirkuláló életerőt. Azért pendítjük meg ezt az eszmét, hogy ha nem vihetjük is e célszerű dolgot rövid idő alatt diadalra, legalább a magot elvetjük a köztudatba, ahol lassan, lassan gyökeret ver majd és jól megérve életre kel majd annak idején a kemény rögök a közönség közönye alul.

Felhívjuk erre az illetékes tényezők figyelmét, hisszük, hogy nagyot lendítene a közönség javán.

H. Gy.

„Nyelvében él a nemzet.“

Irta: Matlák József.

Nem a véderőjavaslatok benyújtásával megszületett izgalom, nem is a kultuszvita során elhangzott nemzetiségi beszédek ismeretes alfája és omegája adja kezünkbe a tollat. Nem ez a két tényező teszi alkalmoszerűvé a kérdést, hanem a mi sajátos, sőt szomorú nyelvi viszonyaink. A mi nemzetiségi vidékünkön ez a téma mindig aktuális.

Elnézem a távról jött ember nyugodt nézésével, boncolom, elemzem az elfogulatlan elme legtisztább pártatlanságával azt a harcot, melyet e vidék maroknyi magyarságának kell megvívni, végigküzdeni itt, az *Elnémult harangok* országában. A szokásaiért, a nyelvéért, az életéért: a nemzeti életéért. Mert egyéni élete annak is tovább folyik, aki elfelejti az édes magyar szót, de az illető meghalt: nemzeti szempontból. Sőt nem ritkán sokkal rosszabb történik vele. Elkeseredett, fanatikus ellensége lesz mindennek, ami magyar. Erre az állapotra igazán ráillik az ismeretes mondás: aki nincs velünk, ellenünk van. És hányan nincsenek velünk, kiknek apja még soraink között harcolt! Hány felelte el, tagadta, sőt átkozta meg magyar voltát s hány magyar anya emlőjén nőtt gyermek fordult el anyjától s lett ellensége még a mindnyájunk édes anyjának is, mert nem volt alkalma megtanulni — magyarul?!...

Szomorú kép ez, nagyon szomorú. Hogy mennyire igazolja a címül választott szállóige föltétlen igazságát, azt csak *ilyen* keretben, *itt*, a harc színterén lehet látni. Itt értjük s csakis itt érthetjük meg igazán, hogy mi a nyelv a nemzetre nézve. A nemzet éltető lelke. A nyelv a legkövetesebb tükör, mely a nemzetről a leghivebb képet adja. A szókincs, a rokonértelmű szók nagy bősége,

melyekkel a legfinomabb árnyalatokat is ki lehet fejezni; a szókötés, mondat szerkesztés módja, a beszédmodor; a képek, hasonlatok milyensége, gazdagsága; a közmondások, szállóigék, iktóizmuskok halmaza; a nyelv milyenségével szorosan összefüggő észjárás; az ebből sarjadzó világfelfogás; az ennek eredménye, illetve nem ritkán okozója gyanánt jelentkező érzelmek, hangulatok, szenvedélyek; a nemzet erényei és bűnei; multja, jelene, jövője; bánata, álma, reménye stb. mind-mind szoros összefüggésben van egymással s mind határozott, éles megvilágítást nyer azon a gondolatközlési módon át, melyet édes anyánktól tanultunk, melyet anynyira szeretünk s melyet magyar nyelvnek hívunk.

Ime, látjuk: egy nemzetet, annak minden kimondott, vagy lelke mélyén rezgő gondolatát csak az értheti meg, aki beszéli, tudja a nemzetnek a nyelvét. S mégis mit tapasztalunk? A nemzetiségek, a nem magyar nyelvet beszélő magyar állampolgárok, kiket nemcsak hatásvadászó politikusok, hanem minden komoly és elfogulatlan magyar ember is „testvéreinek“ nevez és tart — ezeknek a nemzetiségeknek leszámítva a realisabban és bölcsebben gondolkozókat némi töredéke, csoportosulata nemcsak nem igyekszik, nem akar s nem is szeretne megtanulni magyarul, hanem irgalmatlanul nekirot minden intézménynek, ahol magyar emberek magyar nyelven beszélnek s főképeu abba nem tud beleegyezni, hogy az elemi iskolában a magyar nyelvet is, az állami iskolában pedig csakis azt tanítsák.

Érdemes lesz itt kissé megállani és komolyan tárgyilagosan elmélkedni erről a kérdéstről.

Állami iskolák rendszerint oly helyeken vannak, hol magyar emberek is élnek.

Az olasz halkán mosolygott.

— Nem asszonyom, nem e kopott közmondást akartam ismételni önök előtt Nápoly oly szép, hogy még csak azután szeretjük meg az életet, miután láttuk. Sőt merem mondani, az én városom látása fölötté nehezé teszi a meghalás gondolatát.

Hangja zengzetes és behizelgő volt, mint nagy költőjüknek, Petrarcanak sonettjei. Csodálatos kedvet éreztem magamban, hogy ellentmondjak neki.

— De uram, szoltam, nekem volt egy katona nagybátyám. Az évekig lakott Olaszországban s Nápolyról nem a legkedvezőbb nézetei voltak. Szűk, szemetes, (bocsánat az erős szóért) ronda város, mondá ingerülten, ha előtte sok szépségét emlegették.

Felém fordult s jobban megnézte arcomat. Nekem úgy tetszett, hogy vizsgálódásával meg volt elégedve, mert attól a pillanattól kezdve sürűbben találkoztak össze szemünk.

— Nagybátyjának igaza volt, kérem. Csak abban tévedett, hogy Nápoly csodás természeti szépségeivel összetévesztette azokat a dolgokat, amiket körűlte gyarló ember kéz rakott.

Egyhangú utunk kellemessé vált. Untató, egyforma, jól művelt német földek közt haladunk, az elmaradhatatlan gyümölcsfásor árnyékában. A gazdasági épületek fehérek mint a tojások; ugyaz az egyenes ut mindenütt; ugyanazok a bokrok, ugyanazok a nyájak, ugyanazok a porcellán pipák. Sehol változás, sehol felüdülés.

De olaszunk sikeresen feleltette velünk a vidék egyformaságát. Eleven társalgó volt s a mi fő, a néniit jókedvre hangolta.

Magyarországról sok tisztelettel nyilatkozott.

Megtudtuk, hogy atyja őt papi pályára szánta, de neki nem volt semmi kedve élvezetemetni fiatalóságát.

— Ott a sötét mogorva falak között nem szabad szeretni. Oda nem hat be az élet napfénye s egyetlen öröme: a szerelem. Ott én elpusztultam volna, mondta nagy tüzzel.

— A házaseletről beszéljen ön, ne a szerelemről, ily környezetben.

S a néni az egyhangú, békés tájra mutatott, ahol nem volt semmi izgató, semmi regényes és semmi meglepő.

Lassanként azonban a vidék jellege változott. Tavaszai alkonyat kezdett leszállani. Gyöngye szél futt, de bár szemközt mentünk vele, a nap különös világítása miatt minden mozdulatlanak látszott. Csak az utszéli fák koronái hajladoztak egy kissé. A levegőnek tavaszias színe volt. Az a zöldes, gyöngéd, meleg szín, mely megigéz s melyet — dacára a sokat emlegetett „hűség“-nek — festők vászán sohasem talál meg az ember.

— Csak látná ön egyszer a mi alkonyatunkat, szolt utitársunk, a vidék nézésébe merülve.

— Nincs benne lehetetlenség, hogy rövid idő múlva látni fogjuk, — mondá Fáni néni, rám kandikálva félszemmel.

— Hogyan, önök megnézik az én hazámat?

— Mindenesetre. Mert a világkiállításra utazunk Párisba. Hazafelé utbaejtjük Nápolyt. Meg lesz ön velünk elégedve?

— Nagyon, asszonyom! Sajnálom, hogy engem még ezen a vidéken tartanak vissza dolgaim. Különben — ha nem volnék terhükre, — kísérőjük lennék. Mihelyt lebonyolítom üzleti ügyeim, utánuk sietek hölgyeim.

Erről is, arról is beszélgetve, éj lett lassanként. Előttünk az országut halványan csillogott, az országut jelző lámpái nem sok világosságot nyújtottak. Hámorok előtt kiöntött hamuból kékes lángnyelvek csaptak ki s utánunk zövv szeker dördülése hallatszott a magaslatokon.

Utitársunk szép hazájáról beszélt nekünk. Leírta társadalmi szokásait, ünnepeiket, téli s nyári szórakozásukat.

Fáni néni egész őszintén kijelenté, hogy az olaszokat eddig alattomos, cselszövő, ravasz népnek hitte.

— Hiszen önök egész civilizáltak, mondá. Utitársunk jóízűen nevetett, úgy hogy fehér fogai látszottak.

Sok időmbe került, mig megértette m vele, hogy Fáni néni nagy katolikus, a ki a pápán ejtett sérelem miatt az olaszokat nem szenvedhet — eddig.

Csakhamar elértük a legközelebbi vasuti állomást, s abban állapotunk meg, hogy Párisban okvetlenül összejövünk.

(Folytatjuk.)

Hogy ezeket az államhatalom — a bizonyos oldalról annyira óhajtott ledérséggel — nem engedi nem magyar tannyelvű iskolába jární, ez annál inkább érthető, mert a magyarok alkalmazkodási képessége ismeretes. És ha a gyermek otthon alig, vagy egyáltalán nem hall magyar szót, az iskolában nem magyarul tanul, rövidesen elfelejti azt a pár szót is, amit Árpád nyelvéből tudott s — a magyarságra nézve elveszett nemcsak ő, hanem egész családja, minden ivadéka.

Ami a másik kérdést illeti, hogy t. i. magyarul minden iskolában kell tanítani, az se megcsufolása ám a felekezeti jogoknak. („Nemzetiségi jogok nincsenek... nemzetiségek, mint közjogilag szervezett testület nem léteznek...“ Berzeviczynek kultuszminiszter korában mondott beszédjéből.) Mert az anyanyelv tanítását senki nem tiltja, a magyar nyelv tanítását pedig teljesen jogosan, ésszerűen sürgeti, követeli az államhatalom, mert elvégre némi gyakorlati hasznátalan annak is van, ha valaki *Magyarországon tud magyarul*. Márcsak azért is, mert a törvények, rendeletek stb. magyarul jelennek meg s mert a jogtudomány egyik sarktétele, hogy a törvények nem tudása senkit sem ment tetteinek következményeitől.

Az elmondottakon kívül még van egy súlyos érv a magyar nyelv kötelező tanításának helyessége mellett. Említettük, hogy egy nemzetet, annak minden gondolatát, lelkének minden rezdülését, kedélyének minden hullámzását csak az értheti meg, aki beszéli, tudja a nemzet nyelvét. Hogy Magyarországon csak magyar nemzet van, ezt mindenki tudja. Hogy a magyar nép (a magyar anyanyelvű állampolgárok) száma sokkal nagyobb bármely nemzetiség lélekszámosságának, ez szintén közismert dolog s ha szükséges, hogy egy ország lakosai megértsék egymást, tudják az állam hivatalos nyelvét, káros-e a magyar nyelv tanítása, mikor ez nem az anyanyelv elhanyagolását, megtagadtatását jelenti? Melyik könnyebb: hogy a román, a szász, a tót, a szerb stb. megtanuljon magyarul, — avagy hogy a magyarok megtanulják minden nemzetiségnek a nyelvét s ugyanugy tegyen a szász, a román, a tót is, mert különben, ha az összekötő magyar nyelv elcsúszik, hogyan fog a szász a ráccal, a tót a románul gondolatot cserélni?!? Lám, lám, ezt meg kellene jegyezni azoknak a bizonyos tulajdonosoknak, mert rég letűnt az idő, mikor a glócentrikus elmélet a földet büszkén nyugvó világközpontnak tette s a többi égitestet alázas udvaroncnak képzelte el. Ma már tudjuk, hogy a legnagyobb tömegű nap körül keringenek a kisebb tömegű bolygók. S azok a tulzó „apostolok“ miért mi jögon tekintik éppen a saját nemzetiségüket fénylő, ragyogó, központi, mozdulatlan napnak? S miért tartják a nagyobb tömegű magyar népet, a honfoglaló, a hazát ezerév tömérdek zivatara közt megvédő, államalkotó magyar népet: bolygónak? És honnan van az a furcsa gondolatuk, hogy Magyarországon, mindenki tehet, amit akar, van joga csak éppen az államhatalomnak nincs és csupán ennek van a keze leköve??

A magyar állam elvárja, megköveteli minden fiától, hogy az állam nyelvét értsék; vallás, szokás, viselet és minden más téren teljes szabadságot ad mindenkinek, csupán azt kívánja, hogy senkinek gondolata, szava, tette ne kerüljön összeütközésbe a haza iránt való hűséggel. Joggal követeli, hogy ez a természet által egységesnek alkotott földdarab egységes legyen legalább a hazasze-

retet szent, magasztos hevületében s az állam nyelvének tudásában és szívesen való használatában.

Hogy mennyire méltányos ez az álláspont, arról vitatkozni nem is lehet. Az állam senkit nem akadályoz abban, hogy ott, ahol neki jólesik, így vagy úgy beszéljen. Az állam senkit meg nem foszt s nem is akar megfosztani az anyanyelvétől. De éppen azért jogosan elvárja, hogy a magyar anyanyelvüket se fosszák meg legdrágább kincsüktől. Mert a sok Vass-ból Vasu-vá, Szakácsból Szukacsu-vá, Feketé-ből Negruc-cá, majd Negruciu-vá alakult név... mind egy szomorú korszakról beszél, mikor az illetők vagy őseik elfelejtvé magyarul, megszűntek magyarok lenni, sőt önön vérük ellenségeivé váltak... A sok kuria, gyümölcsfás kertjeivel, tágas udvarával, a sok tulipán — motívum a házak vértelékjén — bizony, más multról beszél, mint a mostani jelen... S hogy ez így történt, hogy annyi ember ajkáról fagyott le, annyi házból, oly sok községben némult el a magyar szó, az a mi közönyösségünket mutatja. Azt a nagy bünt, amibe a nemzetiségek soha sem fognak beleesni: az átkos nemtörődömséget, az adott helyzethez simuló alkalmazkodást.

A nép vezetőinek meg kell érteniük: mit jelent az, mikor magyar anyanyelvű gyermekek a magyarul is tudó, nemzetiségi családból származó apró emberrel; a magyar felnőtt magyarul is tudó, nem magyar anyanyelvű honfitársával tisztán magyarul beszél, avagy kizárólag románul társalog. Előző eset alig fordul elő, utóbbi annál gyakrabban... Rajta kell lenni, hogy nem magyar anyanyelvű honfitársaink minél gyakrabban beszéljenek magyarul, mert ez reájuk nézve kézzelfogható haszon — és hogy különösen a magyar szülők gyermeke teljesen megtanuljon magyarul és szeresse forrón ezt a nyelvet, ezt a sokat szenvedett szép hazát, ezt a sok vést átélte nemzetet...

Minden erőnkkel meg kell feszítenünk, hogy a magyarságot megmentsük a nemzetiségekbe való beolvadástól, másfelől, hogy az állam nyelvének ismeretét, szeretetét terjesszük. Minden lépés, melyet a magyar nyelv érdekében teszünk, a hazáért, a nemzetért hozott áldozat, mert örökre igaz marad a híres mondás: *Nyelvében él a nemzet*.

H I R E K.

Liszt Ferenc estély.

Régi, kitűnő hírnévnek örvendő Magyar Dalegyletünk ismét életjelt ad magáról. Megszoktuk, hogy a Dalegylet kitűnő- és a legmesszebbmenő lelkiismeretességgel munkálkodó vezetősége a kellemes meglepetések egész sorozatát tárja elének és komoly műélvezetet ígérő programjai sohasem csalódtak, mindig várakozáson felül való műélvezetet nyújtottak a közönségnek. Eléggé meg nem becsülhető érdeme a dalegylet estélyeinek az is, hogy mindig a komoly muzsa szolgálatában állanak, mindig a megálapodott értékű, igazi művészetet terjesztik.

Hámorszky Oszkár dr. dalegyleti elnöknek régi kedvelt eszméje, hogy hallhatatlan zenekirályunk *Liszt Ferenc születésének századik évfordulóján hangversenyt rendezzen a Dalegylet, kizárólag Liszt Ferenc örökbecsű műveiből összeállított műsorral.*

Erre a nagyszabású hangversenyre régen készül az agilis egyesület. *Hámorszky dr.* a legudvariasabban átengedte a tért először az iparos ifjuságnak a műkedvelői előadásra, később két dátumot elhalasztott az áll. főgimnázium nyári multságának engedve át a teret. Most azonban véglegesen elhatározták, hogy *junius hó 17-én* tartja meg a Magyar Dalegylet a nagyszabású Liszt Ferenc estélyt, a melyen, — a nagy zeneköltő *100 éves születési évfordulója* alkalmából: Férfikar, vegyeskar, hegedűszóló, énekduett, zongorajáték, mind-mind a hallhatatlan zenekirály nagyszerű műveiből lesz összeállítva.

A meghívók most vannak postára adva, ahol a végleges és részletes műsort kapja a nagyközönség, amelynek alapos részleteit még mi sem ismerjük. Annyit azonban előre is mondhatunk, hogy Dalegylet agilis vezetőségének szorgalma és a tagok ambíciója folytán zenekirályunk, büszkeségünk: *Liszt Ferenc* emlékéhez méltó műsort kap a nagyközönség. Tőlünk, tudniillik a közönségtől függ, hogy az anyagi siker is utolérje majd az erkölcsi diadalt és a pártolás is méltó legyen Liszt Ferenc nagy nevéhez és emlékéhez. H. Gy.

— Személyi hír. Széll József, vármegyénk főispánja, a pünkösdi ünnepeket rokonainál töltve, f. hó 10-én hazaérkezett.

— Hivatalvizsgálat. *Wittich József*, a brassói kir. törvényszék illusztris elnöke az elmúlt héten városunkba érkezett és az itteni járásbírósgót megvizsgálja, ami még e héten is tart, tekintettel a nagy anyagra.

— Jun. 8. Ünnepi istentisztelet, nemzetiszínű zászlók a középületeken és iskolai ünnepélyek keretében folyt le a koronázás évfordulója nálunk e hó 8-án. Az áll. főgimnáziumban az ifjusági zenekar alkalmi darabokkal, az énekkar hazafias dalokkal

Csak azoknak a cigarettázóknak,

akik egészségükre való tekintetből nem sajnálnak naponta 1-2 fillérrel többet kiadni:

Védjegy.

Clubspecialité 120 lap 20 f.

70 „ 12 „

1 doboz (100 hüvely) 70 „

Bárki feladja címét egy levelezőlapon

Halász Ferenc

Budapest, VII., Nefeletts-u. 4.

kap próbául két könyvecskét ingyen és bérmentve.

Orvosi tanácsra a lapok nyomtatlanok, de minden lapocskában benne van a védjegy és a gyáros aláírása „MODIANO“ víznyomással.

Fogarason kapható:

SCHUL HENRIK
m. kir. dohány- és szivar nagytözsdejében.

vett részt az iskolai ünnepélyen, a nap történetét pedig *Friedrich András* főgimn. tanár méltatta a naphoz illő komolysággal is történeti tudással.

— **Személyi hír.** *Ries Ferenc*, ceglédi áll. főgimn. igazgató, f. hó 6-án este városunkba érkezett, hogy az érettségi vizsgálatokon elnököljön és 10-én hazautazott. — *Krebsz Ernő* fogarasi áll. főgimn. tanár pedig e hó 11-én hasonló célból Besztercére utazott.

— **Eljegyzés.** *Dr. Hegedűs Jenő*, máramarosmegyei s. tanfelügyelő eljegyezte *Krauss Olga*t Fogarasról.

— **Az érettségi eredménye.** Junius 9-én este ért véget az érettségi vizsgálat. Huszonnégy jelentkező közül jelesen érett: *Rosenberger Oszkár*, *Hintz Jenő*, *Kiss Samu* és *Negrea Demeter*. Jól érett hét tanuló, érett kilenc tanuló és egy tárgyból javít szeptemberben 4 tanuló.

— **Évzárás.** Áll. polg. leányiskolánk agilis, kiváló igazgatója: *Botta Anna*, az 1910—11. iskolai év végén a vizsgálatokra és évzáró ünnepélyre „Meghívót” bocsátott ki, amelynek teljes szövegét a következőkben adjuk: „Meghívó a fogarasi m. kir. állami polgári leányiskola 1911. évi junius havában tartandó *Évzáró vizsgálataira*. Sorrend: Junius 12-én d. u. a református, unitárius és izraelita vallású tanulók hittan vizsgája. 16-án d. u. a róm. kath., gör. kath., gör. kel., és ág. hitv. ev. vallású tanulók hittan vizsgája. 17-én d. u. francia nyelvi és fél 4-től tornavizsga. 19-én d. e. az I., d. u. a II. osztály vizsgája. 20-án d. e. a III., d. u. a IV. osztály vizsgája. 21-én d. e. írásbeli magánvizsgálatok. D. u. szóbeli magánvizsgálatok. 24-én d. e. Fél 8 órakor hálaadó istentisztelet, 9 órakor évzáró, s koronázási emlékünnepe és a jutalmak kiosztása a m. kir. állami főgimn. tornateremben. A vizsgálatok a polg. leányiskola régi helyiségében tartatnak meg; délelőtt 8 és délután fél 3 órakor kezdődnek. Vizsgák alatt a tanulók írásbeli dolgozatai, rajzai, növénygyűjteményei és női kézimunkái ki lesznek állítva. A vizsgálatokra tanulóink szülőit és az érdeklődő közönséget tisztelettel meghívja. — Fogaras 1911. évi junius hó 7-én. Az igazgatóság. — *A záró- és koronázási emlékünnepe műsora*: 1. Hymnusz. Karének. 2. Női sziv. Zalár I.-től. Szavalja: *Elzner Mária I. o. növ. 3. Fr. Hebbel*: Das kind am brunnen. Szavalja: *Schul Sarolta II. o. növ. 4. Dal a királyra, Kozma A.-tól*. Szavalja: *Magdó Irén II. o. növ. 5. Mendelssohn*: Hálaének, háromhangos kar, előadják a II—IV. oszt. növ. 6. *Fehér Virágokhoz, Czobel M.-tól*. Szav.: *Héjas Sára II. o. növ. 7. Vidám mesét mond*: *Hirschhorn Mária II. o. növ. 8. Willi K.*: Papparla meséje, háromhangos kar; az 1. hangot éneklik: *Fehér Katalin és Wazek Ludmilla III. o. n. és Langa Viktória, Stroia Emilia és Ürmössy Izabella IV. o. n.*; a 2. hangot: *Hintz Irén és Roth Etelka II. o. n. és Nagy Margit IV. o. n.*; a 3. hangot: *Geréb Katalin III. o. n. és Krausz Margit IV. o. n. 9. La cloche de mon village, A. Lamartin*. Szav.: *Albert Melinda II. o. növ. 10. Mi a haza? Melodráma. Ábrányi-Horváth. A. Szav.*: *Benedek Anna*, zongorán kíséri: *Major Camilla* tanfolyam hallgatók. 11. Csak várja őt... *Győri V. Szavalja: Bauszuern Angyalka III. o. növ. 12. Népdalok, háromhangos kar, előadják: a II—IV. o. n. 13. Melyiket? Várady A. Szav.*: *Elekes Judith IV. o. n. 14. Ch. Gounod „Fauszt”, zongorán játssza: Major Camilla k. a. 15. Bucusz az iskolától. Mondja: Ürmössy Izabella IV. o. növ. 16.*

Silcher Fr. Bucusz az iskolától. Karének. 17. Igazgató beszéde. Jutalmak kiosztása.

— **Baleset.** Végzetes szerencsétlenség történt f. hó 3-án Kopacsél község erdejében. Fadóntás közben egy ledöntött fa maga alá temette *Szin János* kopacséli földművest. A szerencsétlen embert súlyos sérüléseivel kopacsél községbe szállították ahol f. hó 4-én délben kiszenvedett.

— **Diákmulatság.** Az érettségi vizsgálatok miatt a majálist junius 26-ára halasztotta a rendezőség. Így tehát még néhány nappal későbbben kerekedhetnek táncra a máris lázasan topogó kis lábak, amelyek talajdonosnői olyan szivdobogva várják a vidám, a bohó, a felejthetetlen fiatalság egyik legbübbajosabb emléket: a diákmajálist.

— Számos orvosi tapasztalat bizonyítja, hogy egy-egy borospohányi **Ferencz József** keserűviz naponkinti használata már 5—6 nap múlva a testsúly lassu csökkenését idézi elő, a nélkül, hogy ezzel egyidejűleg erőtlenedés, vagy az emésztés megzavarása állana be. Ha az évtizedek óta bevált **Ferencz József** gyógyforrások 3—4 heti ivókurájával együtt naponkinti és folytatólagos testgyakorlatok is végeztetnek, akkor az oly időrabló és költséges fürdőzések majdnem minden egyes esetben mellőzhetők mert a **soványító eljárás** ezzel a leggazdagabb sós ásványvízzel otthon is künő eredménnyel végezhető. A legjobb erről a házi orvos véleményét megkérdezni. Az egész világon elismert **Ferencz József** keserűviz csak tiszta természetes állapotban kerül szétküldésre és gyógytárakban, drogériákban valamint fűszerkereskedésekben kapható. Fogarason kapható: *Thierfeld Lipót* és *Schul Henrik* kereskedő uraknál.

— **Vizsgálatok.** Az áll. főgimnáziumban az 1910—11. iskolai évben a vizsgálatok rendje a következő: Január 7, 8, 9, szerda, csütörtök, péntek: Érettségi vizsgálatok. 14. szerda: A rendes tanítás befejezése, d. u. 3. Előzetes osztályozó értekezlet. 15-én csütört. Urnapja. 16-án pénteken 8—10. I—VII. Vallásan. 10—11. III—VII. Román nyelv. 7—12. Írásbeli magánvizsgálatok. 17-én szombaton 10—1. Szóbeli magánvizsgálatok. 3—6. Szóbeli magánv. 8—11. I. A. Földrajz, természetrajz. III. Számítan, mértan. VI. Magyar, latin, német. VII. Mennyiségtan, természettan. 18-án Vasárnap —, 19-én hétfőn 8—11. I. B. Magyar, latin. II. Magyar, latin. IV. Magyar, latin, német. V. Természetrajz, mennyiségtan. 3—4. VII. Egészségtan. 20-án kedden 8—11. I. A. Számítan, mértan. III. Földrajz, történet. VI. Görögpotló irodalom, történet. VII. Magyar, latin, német. d. u. 4—5. I—VII. Ének, zene. 21-én szerda 8—11. I. B. Földrajz, természetrajz. II. Számítan, mértan. IV. Természetrajz, történet. V. Magyar, latin, német. 22-én csütörtökön 8—11. I. A. Magyar, latin. III. Magyar, latin, német. VI. Természetrajz, mennyiségtan. VII. Görög, görögpotló irodalom, történet. 23-án pénteken 8—11. I. B. Számítan, mértan. II. Földrajz, természetrajz. IV. Számítan, mértan. V. Görög, görögpotló irodalom, történet. 23-án pénteken d. u. 3. Végleges oszt. értekezlet. 24-én szombaton d. e. 9. Záró tanácskozás. 29-én szerdán d. e. 9. Évzáró ünnep, jutalmak és bizonyítványok kiosztása. — *A fogarasi római katolikus népiskolában* junius hó 20-án délelőtt 9 órától kezdődőleg az I. és II. leány és az I.

és II. fu osztály vizsgái. D. u. 3 órától kezdődőleg a III., IV., V. és VI-ik leány osztály vizsgálatai. 21-én délelőtt 9 órától kezdődőleg a III., IV., V. és VI-ik fiuosztályok vizsgálatai. D. u. 3 órától kezdődőleg torna, énekvizsga és zárünnepély. A szokásos majális junius 22-én csütörtökön, kedvezőtlen idő esetén 24-én szombaton tartatik meg. Ezen vizsgálatokra, zárünnepélyre és majálisra a szülőket, a tanügy barátait tisztelettel meghívja. Fogarason, 1911. évi junius hó 2-án. Az igazgatóság. — *Az áll. el. iskolában* az 1910/11. tanév záróvizsgálatok, amelyeken a szülők és tanügy barátok szívesen látott vendégek, a következő sorrendben fognak megtartatni: Folyó hó 16-án pénteken d. e. 8—10-ig a III., 10—12-ig a IV. és d. u. 2—4-ig az V. és VI. osztály vizsgálik. Az évzáró ünnepély az ezt követő napon szombaton d. e. 9 órakor lesz amikor az értesítők is kiadatnak. Az igazgatóság.

— **Razzia.** A vásár hírére a galaci és felméri erdő megtelt cigánysátrakkal. Dicséret illeti *Biró Mihály* kerületi csendőrőrmestert, hogy erélyes razzitát tartva, ezen veszélyes alakoktól esetről-esetre, következetesen megtisztítja Fogaras környékét, tovább zsuppolván a cigánykaravánt minden héten.

— **Állandó mozgóképszínház.** A Transzilvánia vendéglő bérlője *Kohn*, élelmes és helyes tervet valósít meg. Állandó mozgóképszínházat létesít Fogarason, a Transzilvániában, hetenként három este tartván előadást. A mozgófényképek a lehető legtökéletesebbek lesznek, mivel a legmodernebb berendezést szerezte meg *Kohn*. Például a gép, egyike lesz a létező legnagyobbaknak és külön e célra készült, kis faalkotmányban teljesen elkülönítve áll a teremben. Teljesen rezgés nélküli képeket állít elő, mert a gépet nem kézzel hajtják, hanem egy kis dinamógép hajtja a gépet és így a gépész csupán a világitásra vigyáz. *Kohn*, összeköttetésbe lépett a legnagyobb filmgyárral és mindig a legújabb felvételű képek kerülnek előadásra, hetenként háromszor. Az is nagyban hozzájárul a képek tiszta és szép előállításához, hogy nem vászonra vetítik, hanem külön e célra gipszzsel vonták be a terem falát, amelyen a képek nagyon tisztán és szépen látszanak. A jövő héten megtartja a megnyitó előadást, s mi reméljük, hogy közönségünk honorálja majd tömeges pártfogásával *Kohn* ezen nagyvívású vállalkozását, amellyel olcsó, kellemes szórakozást szerez Fogarasnak és egyuttal ismét közelebb hoz bennünket a haladó városok nivójához, e népszerű intézménnyel.

— **A nyár veszedelmei és a csecsemők.** A csecsemőkor halandóságának legnagyobb százalékát a nyári megbetegedések szolgáltatják. Ezek közül is a legveszélyesebb a hasmenés, a gyermekek gyomorbelihurutja, mely elég gyakran pár nap alatt kioltja a csecsemő életét. A gyomorbelihurutot többnyire a tej baktériumai okozzák, melyek a nyári hőségben rohamosan szaporodnak és a tej bomlását is előidézik. A tehéntej nemcsak akkor veszélyes a gyermekekre nézve, a mikor már láthatók is a bomlási processus eredményei. Éppen ezért kiküszöbölendő lenne a tej a gyermekek életrendjéből a forró évszak idején. A meleg időjárás alatt a tehéntej csak olyan alakban adható a gyermeknek, mely a mellett, hogy a tej alkotórészeit bomlásra nem képes állapotban tartalmazza, tápláló és könnyen emészthető anyagok hozzáadásával kifogástalan táplálékot képez. Ilyen

követelményeknek felel meg az általánosan ismert Nestlé-féle gyermekliszt.

— **Dijnoki állás rendszerítése.** Tekintettel a fogarasi járási főszolgabírói hivatalnál levő nagy ügyforgalomra és ezáltal előálló kezelési teendők tettemes voltára, mely teendők az új rendőri büntető ügyvitel intézkedései következtében még megszorodnak, megyénk közönsége elhatározta, hogy a fogarasi járási főszolgabíróhoz egy új dijnoki állás rendszerítését határozta el. A felmerülő költség erejéig pedig, állami pótvadalmazás folyosítását kérte.

— **Tűzfecskendő beszerzése.** Amint értesülünk a vármegye székháza részére tűzfecskendőt szereznek be. E célra a vármegyeház építési alapjából 1450 koronát szavazott meg a megyegyűlés.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

THIERFELD DÁVID.

Sz: 1137—1911. tkvi.

ÁRVERÉSIHIREDMÉNY KIVONAT.

A sárkányi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Szászsebesi Valér végrehajthatónak Mán Sofron Jákob és társai végrehajtást szenvedék elleni közösség megszüntetésére irányuló árverési ügyében a brassói kir. törvényszék a sárkányi kir. járásbíró területén lévő Persány község határában fekvő a persányi 105. sz. tjkvben László Ráchel sz. Lánga, Mán Sofron Jákob és Szászsebesi Valér nevén álló

609.	hrsámu	ingatlanra	11 kor.
834.	"	"	1 "
1056.	"	"	17 "
1352.	"	"	2 "
1612.	"	"	4 "
1633.	"	"	7 "
1704.	"	"	1 "
1785.	"	"	7 "
1998.	"	"	2 "
2188.	"	"	3 "
2368.	"	"	3 "
2462.	"	"	5 "
2612.	"	"	18 "
2638.	"	"	6 "
2799.	"	"	14 "
2878.	"	"	3 "
3077.	"	"	4 "
3220.	"	"	66 "
3889.	"	"	63 "
3968.	"	"	22 "
4237.	"	"	3 "
4880.	"	"	5 "
4709.	"	"	25 "
524.	"	"	13 "
768/2.	"	"	1 "
878/2.	"	"	4 "
1111.	"	"	2 "
1560.	"	"	11 "
1624.	"	"	11 "
1685.	"	"	1 "
1774.	"	"	1 "
1905.	"	"	6 "
2088.	"	"	16 "

2219.	hrsámu	ingatlanra	3 "
2437.	"	"	12 "
2480.	"	"	5 "
2621.	"	"	5 "
2675.	"	"	2 "
2819.	"	"	10 "
2949.	"	"	2 "
3141/3.	"	"	1 "
3571.	"	"	92 "
3967.	"	"	30 "
4215.	"	"	17 "
4246.	"	"	4 "
4638.	"	"	50 "
4768.	"	"	23 "
4734.	"	"	20 "
4976.	"	"	52 "
5033.	"	"	62 "
5444.	"	"	4 "
5714.	"	"	19 "
5730.	"	"	11 "
5777.	"	"	18 "
5899.	"	"	14 "
5909.	"	"	11 "
6044.	"	"	22 "
6119.	"	"	59 "
6714.	"	"	35 "
6888.	"	"	20 "
6910.	"	"	36 "
7384.	"	"	4 "
7394.	"	"	11 "
7785.	"	"	5 "
8027.	"	"	2 "
8174.	"	"	5 "
8414.	"	"	2 "
4891.	"	"	4 "
4989.	"	"	60 "
5407.	"	"	27 "
5531.	"	"	17 "
5721.	"	"	15 "
5733.	"	"	10 "
5835.	"	"	7 "
5906.	"	"	23 "
5914.	"	"	7 "
6065.	"	"	14 "
6632/1.	"	"	7 "
6834.	"	"	12 "
6895.	"	"	30 "
7374., 7379.	"	"	40 "
7389., 7390.	"	"	4 "
7466.	"	"	1 "
8015., 8016.	"	"	14 "
8169.	"	"	14 "
8180.	"	"	17 "

ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fenebb megjelölt ingatlan az 1911. évi **július hó 14-ik napjának** d. e. 9 órakor Persány község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási ár $\frac{2}{3}$ alul eladatni nem fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881 november 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál

előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Sárkány, 1911. április 12-én.

A kir. járásbíró mint tkvi hatóság.

Stavarsz Hugó s. k.,
kir. járásbíró.

A kiadmány hitelül:

Borbás Ernő,
kir. jb. kezelő.

Ne vásároljon

KÖHÖGÉS

rekedtség, katar-

nyálkásodás, görcs és hurut-
köhögés ellen mást, mint a
„Drei Tannen“-nal jelzett
KAISER
MELL-KARAMELL-T.

A szer biztos sikerét
5900 db., orvosok és magáno-
sok által kiállított bizo-
nyítvány igazolja.

20 és 40 f.-es csomagok-
ban v. 60 f. dobozokban
Kapható: Hermann J. P., Dr. Kontesveller
Károly, Steinburgi Pildner F. A. urak
gyógyszertáiraiban.

Bor-ajánlat

VÉGH SÁNDOR szőlőnagybirtokos
CZEGLÉD (Pest-megye)

ajánlja „VÉGH-TELEP“
vasútállomással
ellátott 200 holdas szőlőtelepén
termett:

zamatos borait.

1910-es termésű kadarka 48 korona,
kövidinka 50 kor., ezerjő 50 kor.,
rizling 52 K, szerémi zöld 54 K,
1908-as termésű kadarka 56 korona,
kövidinka 58 kor., ezerjő 60 kor.,
rizling 64 kor. hektóliterenként.

Kivánatra árjegyzéket küld ingyen és bérmentve!

»M-i-t? — Papa megengedte! Hisz' valódi JACOBI-féle Antinicotin-cigaretta-hüvelyek fadóbozban!«

Vigyázzon! Csakis a „JACOBI“ jelzéssel valódi!

Feldman Nándor és Tsa

BANK-ÜZLETE

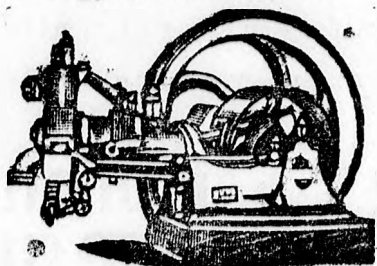
Budapest, VI., Andrásy-ut 50.

Első Magy. Ált. Biztosító Társ. kerül. főügynöksége.

Kölcsönök vidéki tkpénztári részvényekre és egyéb tőzsdén nem jegyzett papírokra a legmagasabb összegig, a legelőnyösebb feltételek mellett. Reál és személy-jogu győgszertárak vételének finanszírozása; törlesztéses és egyszerű jelzálog-kölcsönök, építési tisztviselői-kölcsönök; értékpapírok, tőzsdéi árfolyamon; állami-, városi-szubszenciák eskomptálása; kölcsönök, haszonélvezettel és járadékkal terhelt ingatlanokra. Elsőrangú referenciák. Felvilágosítás díjmentes Magyar és német levelezés! Telefon 21—10. Magyar és német levelezés!

Drezdai motorgyár részvénytárs.

Németország egyik legrégebbi és legnagyobb motorgyára.

Szállít szakkörökben elismert legjobb gyártmányu

**Benzin-, Nyersolaj-, Gáz-, Petroleum-
MOTOROKAT és
LOCOMOBILOKAT**

valamint SZIVÓGÁZMOTOROKAT

Meglepő ujdonság!

Egyetemes generátorunkkal
a tényleges lóerő

óránként csak kb. 1 fillérbe kerül.

Vezérképviselőt:

Gellért Ignác és Tsa

Budapest, Teréz-körút 41. — Telefon 12-91.

Legmesszebbmenő jótállás. : Kedvező fizetési feltételek.

KOVALD PÉTER ÉS FIA

cs. és kir. szabadalmazott kelme- és szőrmefestő, vegytisztító és gőzmosó-gyár
BUDAPEST, VII., SZÖVETSÉG-UTCA 37. SZÁM.

megbizói kényelmét szem előtt tartva elhatározta, hogy minden tekintélyes vidéki városban képviselőket létesít és ezáltal módot nyújt a nagyérdemű közönségnek arra, hogy cégét — a csomagolás és postaköltségek mellőzésével — közvetlenül felkereshesse

Mandel Oszkár = Fogaras

vette át a képviselőt és a gyár rendes áraiban vállalja az uri-, női- és gyermek-öltönyök, diszító és butorszövetek, függönyök, kézimunkák, szőnyegek, csipke- és végárak, szőrmék stb. vegytisztítását és festését.

Ugyiszintén ágytollak tisztítását és fehérneműek mosását is.

A nagyérdemű közönséget biztosítva kifogástalan munkájáról és mindenkor méltányos árrairól, szíves jóindulatába és figyelmébe ajánlja a képviselőt és számos megbízatást kér a

KOVALD PÉTER és FIA cég.

Keil-lakk

„Keil-Lakk“-nál jobb máz nincsen
Asszony mondja: ez a kincsem!
A padló úgy fénylik tőle
Nem is kell sok máz belőle;
Kevés munka, semmi kin,
Barna, vagy porszürke szín,
Figyelmet csak arra tegyen,
Hogy az mindig „Keil-Lakk“ legyen!
Ajtó, mosdó, ablakpárkány
Oly fehér lesz mint a márvány,

Ha „fehér Keil-Lakk“-ot veszünk
S vele mindent jól befestünk.
Konyhabutor, asztal, szék,
Itt van „Keil-Lakk“ azurkék,
Kertibutorot fessünk zöldre,
Gyermekeknek örömére.
„Keil-Lakk“-ból van minden szín,
Kék, piros, zöld-rozmarin.
Szóval: ház vagy nyárilak,
Mindig legyen ott „Keil-Lakk“!

Mindenkor kaphatók:

JÁROS I. cégnél, Fogaras.

Salmen Gusztáv, Andréé Daniel G., Nagysink.

**Ki akar
szép lenni?**

Kevés hölgy van a világon, ki a Földes-féle **MARGIT CRÈME** arckenőcsőt ne ismerné. A bőr mindennemű tisztátlanságát, szeplőt, pattanást, miteszert, májfoltot, ráncokat stb. gyorsan és biztosan eltávolít és az arc ideális, szép és üde lesz. Nemcsak az arcbőr, hanem a nyak, váll és kéz fehérítésére és szépítésére is legalkalmasabb. Az összes szépítőszernek között a

**FÖLDES-féle
MARGIT-CRÈME**

örvend a legnagyobb kelendőségnek, mert teljesen ártalmatlan és zsirtalan.

Nagy tégely 2, kicsi 1 korona, minden gyógyszertárban és drogériában. Kiváló toalettcikkek: Margit hölgypor (3 színben) 1.20 K, Margit-szappan 70 fillér, Margit-fogpép 1 korona, Margit arcvíz 1 korona.

Tessék a záróvédjegyre ügyelni és csakis eredeti készítményt elfogadni, melynek ártalmatlanságát és kitűnő hatásait felelősséget vállalok.

Készíti és postán küldi:

FÖLDES KELEMEN gyógyszer. ARAD.

Kapható:

Steinburgi P. Frigyes, dr. Kontesveller Károly,
Hermann P. János gyógyszerészében.

A Fogarasi Takarékpénztár Részvénytársaság

1. 1911. évi június 28-án (szerda) délután
3 órakor Fogarason, saját helyiségében

RENDKIVÜLI KÖZGYÜLÉST

tart, melynek tárgya:

Az ügyviteli-, szolgálati-, fegyelmi- és nyugdíjszabályzatok tárgyalása.

Mely közgyűlésre a t. c. részvényesek oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy részvényeiket szelvényeikkel együtt az alapszabályok 40. §-a értelmében a közgyűlés előtt legalább 8 nappal térítvény mellett a társaság pénztáránál letétmenyezni kötelesek.

Fogaras, 1911. évi június hó 9-én.

Az igazgatóság.

Tisztítsd csak

Globus

Tisztító kivonattal

a világ legjobb fém tisztítószer.

KINEK DRÁGA AZ

EGÉSZSÉGE

és pénzét nem akarja hiábavaló dolgokra kidobni, az saját érdekében cselekszik, ha legalább egyszer-kétszer kipróbálja a világhírű

**OROSZLÁN
MENTHOL
Sósborszeszt,**
a háziszerek királyát.

Ami az eső a növénynek, harmat a virágnak, vagy olaj a gépnek, ugyanaz a valódi Oroszlán Menthol Sósborszesz az emberi testnek, mert pótolja az elvesztett erőt, erősíti az izmokat és idegeket, továbbá üdítőleg és frissítőleg hat az emberi szervezetre.

Kapható: THIERFELD DÁVID cégnél.

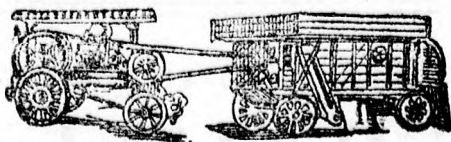
Törvényesen bejegyzett védjegy. Óvakodjunk értéktelen utánzatoktól.

Nem létezik jobb

BENZIN és nyersolaj

MOTOR

cséplőkészlet mint a DIADAL

Olcsó árak, könnyű részletfizetés. Teljes jótállás! Kérjen motorárjegyzéket.

HERCZEG ARTHUR

Budapest, Lehel-utca 10.

Csereüzleteket költünk. Megbízható képviselőt keresünk.

